

Jeg siger, at det er mærkværdigt, at man retter faadanne Bebreidelser imod ham; thi naar en Mand faar faa alvorlige Dast paa Haanden, naar han rækker den frem, som dem, det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. M. Hansen) dengang fik, saa vil han vistnok ligesom enhver anden Dødelig, naar han mærker, at det snurrer i Haanden, tage den tilbage og vogte sig en anden Gang for at faae Bidst over Fingrene; en saadan Mand skal ikke føle nogen sær Lyst til at fremrække Haanden paa ny. Det havde været bedre, om man havde rettet Bebreidelser mod dem, der dengang ikke toge imod den fremrakte Haand. Jeg bebrejder Ingen Noget og allerminst dem, der ikke dengang toge imod Haanden, thi jeg er meget vel tilfreds med, at de ikke gjorde det, at vi ikke idag staa paa det Standpunkt, hvorpaa vi dengang stode, eftersom der ikke har været Andet at opnaa end det, der Alle bekendt har været at opnaa til Dato. Jeg skal yderligere erklære, at jeg ikke har den mindste Hast med at faae noget-somhelst Forslag i denne Retning vedtaget, ikke engang Flertallets. Naar man ikke kan opnaa Andet end det, som deri indeholdes, saa har det for mit Vedkommende ingen Hast, saa kan jeg godt vente længere endnu. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgkreds (Brix) bebreidede min ærede Nabo til Venstre (Th. Nielsen) hans Profeti, at han havde sagt, at det kan blive værre med Liden, det vil sige: i den Forstand, at vi skulde kunne komme videre og navnlig henimod de to Spørgsmaal, Tiendens Afløsning og Kirkens Adskillelse fra Staten, Noget, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgkreds mente var Jugle paa Taget. Ja, naar vi først havde dem paa Taget, og de vare komne ned til den nederste Ende af det, saa at det kunde lykkes at faae fat i dem, saa skulde jeg med største Fornøjelse finde mig i, at det vedbliver at gaa som hidtil, indtil jeg kan begynde at løkke den ene Jugl ned efter den anden, thi det er virkelig to Spørgsmaal, der for mig have Betydning. Jeg forstaaer ikke den megen Talen baade paa den ene og den anden Side om endelig at komme hinanden imøde for at faae Sagen tilendebragt; thi naar jeg ser paa hele Sagens virkelige Indhold, saa gad jeg nok vide, hvad det er, som Befolkningen her i Særdeleshed skulde gribe efter som noget særlig Godt. Det er blevet fremhævet her af Flere og ogsaa af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgkreds med megen Styrke, at vi ikke skulde kaste et saadant Gode tilside; men det ærede Medlem glemte at fortælle os, hvad det er for et Gode. Jeg indrømmer, at der er et Gode, som vil opnaas ved denne Lov, og det er Offerets Afløsning, men det er ogsaa efter mine Begreber det eneste, thi Alle ere enige om, at der slet ikke kan være Tale om, at der ved den Ordning, som her foreslaas, af de Midler, som ere henlagte til Præsteembæerne, skulde

blive noget Overflud. Man har fra begge Sider været fortrolig med, at Statskassen meget snart og maasse lige strax vilde komme til at yde Tilskud, og altsaa gad jeg nok vide, hvorfor Befolkningen saa begjærlig skulde gribe efter at faae Sagen ordnet. Jeg kan ikke negte, at jeg i tidligere Dage har næret den sangvinse Forhaabning — thi det er blevet mig mere og mere klart, at det var en sangvinist Forhaabning — at man skulde faae et betydeligt Overflud af disse Midler, og derfor har det Punkt tidligere havt særdeles stor Betydning for mig, om disse Midler skulde danne en særlig Fond, eller om de blot skulde opføres paa Finantsloven som enhver anden Statsindtægt; men Tid efter anden er jeg bleven mere fortrolig med, at alle Parter ere enige om, at der i Grunden ikke vil blive noget Overflud, men at der snarere er Udfigt til, at der vil blive en Udgift for Statskassen. Under disse Omstændigheder kan jeg ikke negte, at det ikke for mig har stor Betydning, om disse Midler blive en særlig Fond eller opføres paa Finantsloven. Jeg indrømmer, at det kan have sin Betydning overfor det Spørgsmaal, som jeg haaber om ikke ret lang Tid skal komme paa Dagsordenen, nemlig Kirkens Adskillelse fra Staten, men overfor andre Spørgsmaal svinder Betydningen bort, og naar Pengene gaa til de samme Indretninger, hvortil de hidtil have været anvendte, har det ikke Stort at sige, om man behandler disse Midler paa den ene eller den anden Maade. Det er altsaa mærkværdigt at høre, at det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds skal høre Bebreidelser fra den Kant, det er netop fra den Side, at han skulde have Ros, fordi han den Gang har rakt en Haand frem til Forsoning, og naar man taler om Flertallet, som den Gang vedtog det Endringsforslag, hvorom der var Tale, saa er det fuldstændig rigtigt, hvad en anden Taler har bemærket, at det netop er den Side, hvortil de Herrer høre, tillige med nogle faa Andre i Forening med det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds, der udgjorde Flertallet; den daværende Kultusminister var paa vor Side; han har altsaa opfattet Sagen som vi Andre. Bebreidelsen skulde altsaa efter min Opfattelse rettes mod de Herrer selv og dernæst mod den daværende Kultusminister. Fremdeles have vi atter hørt denne Talen om, at man ikke skal betragte Præsterne som andre Embedsmænd, men det gaar dermed, som det gaar med saa meget Andet, at man egentlig ikke faar at vide, hvorfor man ikke skal det: thi det er aldeles vist, at jeg er ude af Stand til at se, at Præsterne ere Andet end Stats-embedsmænd. Jeg veed vel, at de skulde være noget Andet, men jeg er ude af Stand til at se, om de i Virkeligheden ere det. Jeg har ogsaa havt Leilighed til at se Præsternes Virksomhed, og jeg vilde derfor gjerne vide, hvad det er, som denne Stand i nogen sær Grad udmærker sig ved, og som skulde gjøre det ønskeligt at betragte